

ዓመታዊ ብዓል ቅዱስ አቡነ ያዕቆብ ዩስጢኖስ

ሰነ 18 (6/25/)

ቅ. አቡነ ያዕቆብ ፈታዊ ሓበሻ

ንባባት፡ ፩ቆሮ 3፡16-ፍ፡፩ዮሐ 5፡1-12፤ግ.ሐ.11፡7-18፤ማቴ.10፡28-ፍ

ምስባክ፡ ጳድቅስ ከመ በቀልት ይፈሪ ወይበዝነ ከመ ዘግባ ዘሊባኖስ ትኩላን እምንቱ ውስተ በተ እግዚአብሔር።

ቅ.አቡነ ያዕቆብ 9 ጥቅምቲ 1800 ዓ.ም.አብ ቅ.ፈለ ጥቅ ናፖሊ ዓዲ ጣልያን ተወሊዱ። ብ1818 አብ ማሕበር ላዛሪስት አተዉ።ብ1824 መዓርገ ክህነት ተቐበሉ። ን15 ዓመት አብ ማሕበሮም አብ መዕቢያን ከምኡ ሓዋርያዊ አገልግሎት አብ ደቡብ ጣልያን እናሰርሑ አሕለፉ።

ርእሰ ሊቃነ ጳጳሳት ጎርጎዮስ 16 ብ1839 ናይ ምድረ ሓበሻ ሓዋርያዊ መስተናብር ኢሎም ሸሞሞ። ብ1849 አብ ባጽዕ መዓርገ ጵጵስና ብአቡነ ማትያስ ተቐቢሎም። ብ1851 ዓ.ም. አብ ዓሊተና ከም መጀመርያ ሓዋርያዊ ምስሌነ ንአባ ገብረ ሚካኤል ክህነት ሂደዎም። ብጥሪ 31 ንሓላይ እናተመልሱ እንከለዉ ብ1860 ዓ.ም. አብ ዓሎገደ አብ ዝተባህለ ቦታ ዓሪፎም።

አብ ታሪክ ክርስትና ሃገርነ ብፍላይ ካቶሊካዊ እምነት ብዝርከኑ እንተ ረኤና ክንፈልጦ ዘሎና ክርስትና አብ ሃገርና ቅድሚ ክርስትያን አብ ተዋህዶ ካቶሊክ ኢልና ምፍልላይና፤ ብዕሊ አብ ራብዓይ ዘመን ብአቡነ ፍረምናጦስ ብ330 ዓ.ም. ቅዱስ አትናቴዎስ አብ አለክሳንድርያ ፓትርያርክ እንከለዉ ድሕሪ ፩ይ ጉባኤ ንቅያ እዩ አትዩ። አብ ግ.ሐ. 8 ዘሎ እቲ ፍሊጲስ ዘመመቐ አብ ከባቢ ሃገርና ከም ዝኾነ እዚ ኸአ ክርስትና ካብ መጀመርያ አብ ሃገርና ከምዝአቶ ክሕብር ይኸእል፤ ብሓቂ ክንርእዮ እንከሎና እዚ ፊሊጲስ ዘመመቐ ናይ ህንደኪ ንግሥቲ ናይ ገንዘብ ሓላፊ ካብዚ ሕጂ ሱዳን ኢልና እንሰምዮ እዩ፤ ግን ምስኡ ዝኸይድ አብቲ እዋን ዳርጋ ኩሉ ምስራቓዊ ክፍሊ አፍሪቃ ብፍላይ ሃገርና ኢትዮጵያ ተባሂሉ ይፍለጥ ነሩ በዚ ኢና ንሃገርና እውን ከመልክት ይኸእል እዩ ክንብል እንኸእል። ብዝኾነ ሃገርና ካብትን አቐዲመን ክርስትና ዝአተወን ከም ዝኾነት ዘጠራጥር የለን፤ ርግጽነቱ ብዘይፍለጥ ቅ. ማቴዎስ፤ ቅ. ቶማስ አብ ሃገርና ከም ዝሰበኹ ዝንገር ትውፊት እውን አሎ እዩ።

፱ቱ ሮማውያን ቅዱሳን ዝተባህሉ ንክርስትና ሃገርና ብሰፊሕ ከም ዝዝርጋሕ ዝገብሩ እዮም። እዞም ፱ቱ ቅዱስና ካበይ ዝመጽኡ እንታዎት እዮም ኢልና እንተ ሓተትና፤ ገለ ጸሓፍቲ ካብ ሮማ ዝመጽኡ እዮም በዚ ኸአ ሮማውያን ተባሂሎም ዝብሉ አለዉ፤ ገለ ኸአ ካብ ሶርያ ግን ካብ ግዝአት ሮማ ዝመጽኡ ንክርስትና ብዝያዳ ዘስፋሕፍሑ ቅዱሳን እዮም ዝብሉ አለዉ፤ እዚአም ፱ቱ ቅዱሳን እውን አብ ክርስትና ብፍላይ አብ መንጎ ሮማን ቁስጥንጥንያን ሓድነት እንከሎ እዮም መጺአም ዝብሉ እውን አለዉ፤ ብኻልእ ሮማውያን ዝብል ንካቶሊካዊ እምነት እውን የስምዕ ስለዚ ካቶሊካውያን እዮም ነሮም ዝብሉ እውን አለዉ። ሕማቕ አጋጣሚ ኮይኑ አብ መንጎ ምስራቕን ምዕራብን ፍልላይ እናዓበየ ምስ ከደ ክርስትና ሃገርና እውን ካብ ሮማዊት ቤተ ክርስትያን እናተፈለ መጺኡ ቤተ ክርስትያን አለክሳንድርያ ምስ ሮማዊት ካቶሊካዊት ቤተ ክርስትያን ዝኾነ ርክብ ከይግበር አትራራ ዓጽያቶ። ንዘመናት አብ ሃገርና ዝነበረ ክርስትና ቅድሚ ምፍልላይ ዝነበረ እምነትን ባህልን እዩ ዝኸተል ነሩ እንተ ኾነ ቤተ ክርስትያን አለክሳንድርያ ስለ

ዝግገተቶ ምስ ሮማ ርክብ አይነበሮን በዚ ኸአ ባህልን እምነትን አለክሳንድርያዊት ቤተ ክርስትያን እናዐበዩ ኸይዱ። ብዙሓት መነኮሳን ንንግደት አለክሳንድርያ ከምኡ ቅድስቲ ሃገር ዝኸዱ ዝነበሩ ንመንበረ ሮሜ እውን ክንሳለም ኢሎም ይኸዱ ከምዝነበሩ ታሪኽ ብግሉጽ ይነግር። ነቲ ኣብ መንጎ ሮማን ቤተ ክርስትያን ሃገርናን አቋሪጹ ዝነበረ ከም ብሓድስ ክቕጽል ኣብ ዝተፈላለዩ እውን ዝተፈላለዩ ምስዮናውያን ብፍላይ ደመኒካውያን ፍራንቸስካውያን ገለ ብሱዳን ገለ ከአ ብምጽዋዕ ኣብ ሃገርና ክኣትዉ ይፍትኑ ከም ዝነበሩ ታሪኽ ይነግር።

ብ16 ክፍለ ዘመን ኢየሱሳውያን ዕዉት ስብከተ ወንጌል አካይዶም ክሳብ ንጉሥ ኢትዮጵያ ዝነበረ ሱስንዮስ ዝተባህለ ኣብ ካቶሊካዊ እምነት አሚኑ። ግን ነውሕ ከይጸንሐ መይቱ ድሕሪኡ ዝመጸ ፋሲልደስ ዝተባህለ ወዱ ንግስነት ምስ ሓዘ ምስ ቤተ ክህነት ተሰማሚዑ ንኹሎም ካቶሊካውያን ንዝቐተል ቀቲሉ ኣብ ተዋህዶ እምነት ዝምለሰ መሊሱ ካብኡ ንድጋር ብሕጊ ኣብ ኢትዮጵያ ካቶሊካዊ እምነት ከይኣቱ ተኸልኪሉ እዚ ግን ነቶም በብእዋኑ ንተሓድሶ ካቶሊካዊ እምነት ዝመጽኡ ዝነበሩ ክግግቶም አይክአለን። ብዙሓት ምስዮናውያን ካብ ዝተፈላለዩ ሃገራት እናመጹ ካቶሊካዊ እምነት ይሰብኩ ነሮም።

ቅዱስ አቡነ ያዕቆብ ነቲ ከም ቁልዒ ዝጠፍእን ዝውላዕን ዝነበረ ካቶሊካዊ እምነት ብዝያዳ ከም ዝበርህን ከም ዝሰፍሕን ገሮሞ። ነዚ ክገብሩ ዘዓወቶም ቀንዲ ነገር።

- **ፍቕሪ ሓበሻ ነርዎም።** ካብ ዓዶም ንስብከተ ወንጌል ኣብ ምድሪ ሓበሻ ክብገሱ ከለዉ በቲ ብታሪኽ ዝፈልጥዎ ንባህልን ህዝብን ሓበሻ ፍቕሮም ብርቱዕ ነሩ። ካብቲ ሓደ ዝጽልይዎ ዝነበሩ ኣብ መገዲ ክጉዓዙ እንከለዉ ዝተፈላለዩ ሰብ ዝሰርሖን ባህሪ ዝፈጠሮ ጸገም ይጓነፎም ነሩ ነዚ ሓሊፎም ኣብ ህዝቢ ሓበሻ ከብጽሖም ብርቱዕ ጸሎት ይገብሩ ነሮም። አምላኽ ከአ ጸሎቶም ሰሚዑ አስሚርሎም። ፍቕሪ ክሳብ ሞት እዩ ዘብጽሕ። “ፍቕር ሰሓቦ ለወልድ ወአብጽሖ እስከ ለሞት”።
- **ሰባት ኣብ ሕይወቶም ሓቂ ክርእዩ ክኢሎም።** ቅ. አቡነ ያዕቆብ ኣብተን ቀዳሞት ዓመታት መለለይኦም ዝነበራ ጸሎት፣ ትሕትናን ፍቕርን እየን። ብኹሉ ንሓበሻ መሲሎም፣ አለባብስኦም፣ ሰርዓት አጸላልያኦም፣ ብምሉእ ንባህልን ቋንቋን አጽርዮም ኣብ ሓጺር ጊዜ አጽኒዖም። ኣብ ዕለታዊ ሕይወቶም ዝርአ ዝነበረ ናይ አምላኽ ሰብ ከም ዝኾኑ እዩ፣ እዚ ንብዙሓት ክአምንዎም ክኸተልዎም አኽኢልዎም። ሰባት ሎሚ ኣብ ሕይወተይ እንታይ ይርእዩ ክንብል ኣሎና። ደቂ ቅ. አቦና ክንከውን ግብርና ፍቕርና ንኦም ዝመስልን ዘዘክርን ክኸውን ይግባእ።
- **ዘይሕለሉ ብዓል ራእዩ ሰብ እዮም ነሮም።** ኣብ ግዚኦም ምድሪ ሓበሻ “ዘመነ መስፍንቲ” ተባሂሉ ዝፍለጥ ኩሉ ራእሲ እዩ ዝብል ክገዝእ ኣብ ነነድሕዱ ዝዋግአሉ ዝነበረ ዘመን ዘይቅሱን እዩ ነሩ። ንቅዱስ አቡነ ያዕቆብ ከአ ኣብ ተልእክኦም ዓቢ ጸገም የውርደሎም ነሩ። ካብ ዓዲ ናብ ዓዲ ክሳደዱ እንከለዉ ተስፋ ቁርጻት አይነበሮምን ብእምነትን ብዓቢ ትብዓትን ይጉዓዙ ነሮም። ናይ ጎይትኦም ትምህርቲ ካብ ሓደ ዓዲ እንተ አስጎጉኹም ኣብቲ ካልእ ኪዱ ዝብል አሚኖም ዳርጋ ዓመት ቀሲኖም ዝተቐመጥዎ ዓዲ የላን። ህዝቢ ጽንዓቶምን ሓቅነቶምን ርእዩ ምስኦም ይጉዓዝ ነሩ። ንኣብነት ዘርአ ክህነት ምስ ጀምሩ መጀመርያ ኣብ ጎልዓ ካብኡ ሓላይ፣ አኹሩ፣ ባጽዕ ኣብ መጨረሻ ኣብ ከረን ገረሞ። እዚ ኹሉ ኸገብሩ ግን ነገራት ኣብ መንጎ ሕይወትን ሞትን እዩ ነሩ።

- **ብሕይወቶም ዝርአ ፍረ ኣርእዮም፡ “ወእምፍሬሆም ተአምርዎም”** ጎይታናን መድኃኒና ብፍሬሆም ክተልልይዎም ኢኹም ኢሉ ዝመሃረና ኣብ ሕይወት ቅዱስ ኣቡነ ያዕቆብ ተራእዩ። ኣብተን ውሑዳት ዓመታት ብስብከቶም ብዙሓት ካህናትን ተመሃሮን ከምኡ ምእመናን ኣፍርዮም። እዛ ሎሚ ኣብ ኤሪትራን ኢትዮጵያን ዘላ ካቶሊካዊት ቤተ ክርስቲያን ፍረ ቅዱስ ኣቡነ ያዕቆብ እያ። ጸሎቶም ትዕግስቶም ዓሚቕን ሃናጽን ስብከቶም ንብዙሓት ኣብ እምነት መሊስዎም። ሎሚ ሕይወቶም ክንዝክር ከሎና ክንጉዓዞ ዘሎና ሕይወትን ክንገብር ዘሎና የዘኻኸረና።
- **ህያው ታሪኽ ሓዲጎም፡** ሰብ ብብዙሕ ክዝክር ይክእል እቲ ዝበለጸ ዝኸሪ ግን ኣብነታዊ ሕይወት ክሓድግ እንከሎ እዩ። ማለት ሰባት ድሕሪኡ ነቲ ንሱ ዝገበርን ዝበሎን ኣብ ልቦም ኣሕዲሮም ኣሰሩ ተኸቲሎም ንብዙሓት ኣብ ኣምላኽ ክመልሱ እንከለዉ እዩ። ሕይወትና ንሓቂ ዝምስክር ክኸውን ይግባእ። ቅ. ኣቡነ ያዕቆብ ኩሉ ሕይወቶም ሰማዕት እዩ ነሩ። ሎሚ ሕይወቶም ሓዲስና ክንዝክር እሞ እሙናት ደቂ ቅ. ኣቡነ ያዕቆብ ክንከውን ንጽዓር።

ብዓልና ዝኸሪ ጥራሕ ኣይኮነን ኩንኡ ዝኸይድ እሞ ኣብ ውሽጥና ኣቲና ኣስር ኣቦይዶ እግዓዝ ኣሎኹ ክንብል ይግባእ። ሰብ ንቅድስና ክተሓሓዞ ኣመት ህይወቱ ክርኢ ኣለዎ። ንርእሱ ክርእን ክሓስብን ዘይደሊ ሰብ ኣብ ናይ ሓሶት ተስፋ እዩ ዝነብር ስለዚ ጸጸኒሑ ከመሎኹ ክብል ይግባእ። ቤተ ክርስቲያን ነዚ ክሕግዘና ኢላ ዝተፈላለየ ብዓላት እናኣዘኻኸረት ኣብ ሓቀኛ እምነት ክንገብር ትሕግዘና።

ቅዱሳን ኩሎም ኣብዚ ዓለም ንኹሉ ፈተናን ተጻብኦ ድሕነቶም ንዝኾነ ነገራት ስለ ዝሰዓሩ ኣብ ሰማይ ምስ ኣምላኽ ክቢሮም ይነብሩ። እዚ ናይ ነፍሲ ወከፍና ዕጫ እዩ። ካብ ቅድስና ዝተገለለ ሰብ የለን። ኣነ ቅዱስ እየ እሞ ንስኹም እውን ብቅድስና ንበሩ ይብለና ኣምላኽ። ግን ኩልና ከም እንፈልጦ ጉዕዞ ቅድስና እናተዛነኻ ኣይ ኮነን ደም እናጠዓመካ ንሥጋ፣ ዓለም ሰይጣን ስጊርካ እትጭብጦ ሕይወት እዩ።

ኢየሱስ “ነቲ ንነፍስን ንሥጋን ኣብ ገሃነም ኪእቱ ዝደሊ ፍርህዎ” ይብለና። ኣብዚ ምድራዊ ሕይወትና ብፍላይ ኣብዚ ዘሎናዮ ዘመን ብቐሊል ቀተልቲ ነፍስና ዝጸብኡና እንርእዮ ዘሎና ሓቂ እዩ። ሰብ ብቐሊል መገዲ ጸጋም ክመርጽ ንርኢ ኣሎና። ሰብ ዝመልስ ንኣምላኽ ዝልክኽ የድልዮ ኣሎ። ቅ. ኣቡነ ያዕቆብ መልእኽቲ ኣምላኽ ሓዞም እዮም መጸኢዎምና። ኣብቲ እዋን ሃገርን ብውግእ ጥመት፣ ሕማም ትሳቕ ነራ ዘድሕና ዝሕግዞ የድልያ ነሩ በዚ ኸኣ ቅ. ኣቡነ ያዕቆብ ከም ኢሳያስ ኣነ እልክኽ ኢሎም መጸኢዎምና። እዚ ተባዕ ውሳኔ ኣቦና ሎሚ ኣነን ንስኹምን ንምሳና ዘሎ ሓውናን ሓፍትና ክነድሕን ካብ ኃጢአትን ክፍኣትን ከንመልስ ዘይንልክኽ። ኣምላኽ ተለክኹኒ ይብለና ኣሎ።

“ኣብ ቅድሚ ሰብ ንዝተኣመነኒ ኣነ ኸኣ ኣብ ቅድሚ እቲ ኣብ ሰማይት ዘሎ ኣቦይ ክእመኖ እየ” ኢሉና እዩ። ኣብዛ ጥልመትን ትዕቢትን መሊእሞ ዘሎ ዓለም ዓው ኢልና ንሓቅን ንመገዲ ኣምላኽ ክንምስክር እዋኑ እዩ። ዓለም ሎሚ ዝምስክሩ ዝመልሱ የድልይዎ ኣለዉ። ክጥዕመና ርኢና ከም ዘይርእና ኮና ንነብር እንተሎና እምነትና ተሓድሶ የድልዮ ኣሎ ማለት እዩ።

ፍረ ቅዱስ ኣቡነ ያዕቆብ ዝኾነት ካቶሊካዊት ቤተ ክርስቲያን ሎሚ እውን ትሳቕ ኣላ። ንደቂ ሰባት ብነፍስን ብስጋብ ጽቡቕ ክነብሩ እትጥቀመሉ መጋበሪ ኣብያት ትምህርታ፣ ናይ ጥዕና ማእከላታ ኮታስ ኩሉ መሳሪሒ ኣገልግሎታ ብሓይሊ ተወሲዱ ክትመክን ክትዕበስ ተደልዩ ኣሎ ስለዚ ነፍሲ ወከፍና መንፈስ ቅ. ኣቡነ ያዕቆብ ለቢስና ብመንፈስ ክንሕደስ ብዓይኒ ጽልኢ ዘይኮነ

ብዓይኒ ፍቕሪ ርኢና ቤተ ክርስቲያና እትረኽቦ ዘላ ግፍፂ ሓቂ ክለብስ ናይ ነፍሲ ወከፍና ተሳትፎ የድሊ። ንጸሎ ንቅዱስ አቦና ለምኑልና ንበሎም።

ከም ቅዱስ አቡነ ያዕቆብ አብ ኩሉ ንካቶሊካዊ እምነትና ክነብሮን ክንምስክሮን ሎሚ መብጽግና ንሓድስ። እ ቅዱስ አቦና ነቲ አባኹም ዝነበረ ትብዓትን ፍቕርን ክንወርስ ለምኑልና። ነዛ እትሳቕ ዘላ ሃገርና ሰላም ፍቕሪ አድሕድ ክነግሳ ጸልዩልና። አስርኩም ክንስዕብ እሞ ንመድኃኒና ክርስቶስ አብ ኩሉ ክንምስክሮ ጸልዩልና ንበሎም።

ብሩኽ ብዓል ቅዱስ አቡነ ያዕቆብ።

አባ ንጉሠ ፍሥሓ።